یادداشت

هادی غلامحسینی

گره کور کار بازشدنی است

سال‌های سال است که به منظور ضربه وارد نشدن به تولید، دستمزد نیروی کار در ایران با مصلحت‌اندیشی بسیار کمتر از هزینه‌های رشد یافته در جامعه تعیین شده است، به طوری که هم اکنون بین دستمزد نیروی کار در کشور و هزینه‌های معیشت فاصله میلیونی شکل گرفته است. اگر چه طی سال‌های گذشته پیوسته برخلاف قوانین مربوط به تعیین دستمزدها چه در بخش کارگران و چه در بخش کارمندان، دستمزدها به مراتب کمتر از آن چیزی که باید افزایش می‌یافت، تعیین شده است، اما آیا سرکوب دستمزدها با هدف کمک به تولید ملی به واقع کمکی به تولید یا افزایش فرصت‌های شغلی در جامعه کرده است؟!

پاسخ مشخص است اگر به عنوان مقایسه اندازه‌گیری در اقتصاد نگاهی به تولید ناخالص داخلی کشور (ارزش مجموع کالاها و خدماتی است که طی یک دوران معین، معمولاً یک سال، در یک کشور تولید می‌شود) بیندازیم، متوجه می‌شویم سال‌هاست که تولید ناخالص داخلی ایران به قیمت بازار در محدوده هزار هزار میلیارد تومان قرار دارد.

از سوی دیگر اگر نگاهی به تعداد شاغلان در کشور بیندازیم متوجه می‌شویم که تعداد جمعیت شاغل کشور سال‌هاست که در محدوده ۲۱میلیون نفر قرار دارند و بدین ترتیب تغییر چندانی در فرصت‌های شغلی در کشور ایجاد نشده است و پیوسته به گواه مرکز آمار طی سال‌های اخیر در حدود ۲ تا ۳ میلیون نفر بیکار در کشور وجود دارد.

بدین ترتیب با توجه به آمارهای فوق به این نتیجه می‌رسیم که دنبال کردن سیاست سرکوب دستمزد نیروی کار در مراجعی چون دولت و شورای عالی اشتغال کمک چندانی به رشد تولید در کشور و همچنین افزایش فرصت‌های شغلی نکرده است، اما در مقابل سرکوب دستمزد آثار مخربی را برای نیروی کار در کشور و همچنین خود تولیدکنندگان و کارفرمایان به‌وجود آورده است.

براساس مبانی اقتصادی، نیروی انسانی وقتی در چرخه تولید قرار می‌گیرد نقش نیروی کار را بر عهده دارد و با ارائه کار به تولیدکننده جهت تولید کالا دستمزد دریافت می‌کند و سپس تولیدکننده کالای خود را در بازار عرضه کرده و همین نیروی کار در نقش متقاضی با تکیه بر دستمزدش به بازار رجوع کرده و کالای تولید شده توسط تولیدکننده را خریداری می‌کند.

با توجه به توضیح فوق به این نتیجه می‌رسیم که بین میزان فروش محصولات تولید شده توسط تولیدکنندگانی اعم از مسکن، فرش، مواد غذایی، پوشاک و... با دستمزد نیروی کار ارتباط معنی‌داری در اقتصاد ایران وجود دارد چرا که نیروی کار در یک جا یکی از نهاده‌های تولید است و در جای دیگر بعد از دریافت دستمزد به متقاضی کالا تبدیل می‌شود، از همین رو اگر دستمزد نیروی کار با توجیه جلوگیری از افزایش هزینه‌های کارفرما و تولیدکننده سرکوب شود، در عمل ضعف مالی کارگر و سپس ضعف مالی تقاضا در اقتصاد پدید آمده و این ضعف به دپوی محصولات تولید شده در کارخانجات می‌انجامد و در نهایت دود دستمزد پایین نیروی کار به چشم خود تولیدکننده می‌رود.

گفتنی است در ایران بیش از ۱۳ میلیون کارگر، ۴ میلیون کارمند و ۴/۵ میلیون بازنشسته و مستمری‌بگیر وجود دارد که مهم‌ترین منبع درآمد آنها دستمزد است و تعیین ناعادلانه دستمزد این حجم از نیروی کار بی‌شک در اقتصاد ضعف مالی طرف تقاضا را ایجاد کرده و فروش محصولات تولید شده در کشور با مشکل مواجه می‌شود، پس ضعف کنونی تقاضا در کشور ریشه در دستمزدهای پایین نیروی کار داردو این امر تعادل بازار کار را بر هم زده است زیرا شاغلان و بازنشستگان به دلیل دستمزدهایی اندک مجبورند به شغل‌های دوم و سوم روی آورند و همین امر ورودی‌های جدید بازار کار را با در بسته بازار اشتغال روبه‌رو می‌کند.

از سوی دیگر همین دستمزدهای پایین موجب شده تا نزدیک به ۵۰ درصد از نیروی کار معادل ۱۱میلیون نفر مجبور به انجام اضافه‌کاری شوند. بنابراین این تفکر که دستمزد را سرکوب کنیم تا تولید ضربه نخورد یک نظریه و تفکر غلط است و برخلاف عدالت اجتماعی و دستورات دین مبین اسلام و مقوله بهره‌وری است، این درحالی است که عملیاتی شدن همین تفکر غلط طی سال‌های گذشته امروز چالش بزرگی به نام ضعف تقاضا در کشور را رقم زده است و به همین دلیل اغلب کارخانجات با دپوی محصولاتشان در انبار روبه‌رو شده‌اند و به دلیل عدم فروش محصولات اقساط بانکی‌شان به تأخیر افتاده و در یک قدمی مصادره کارخانه توسط بانک قرار دارند.

حال لازم به توضیح است که هزینه ایجاد هر فرصت شغلی در کشور برای یک سال بین ۵۰ تا ۱۵۰میلیون تومان برآورد می‌شود. با توجه به وجود ۲تا ۳ میلیون بیکار در کشور می‌بینیم که باید منابع قابل ملاحظه‌ای برای ایجاد فرصت‌های جدید شغلی و به تعادل رساندن بازار کار هزینه کنیم، از این گذشته با توجه به توزیع ناعادلانه فرصت‌های شغلی در کشور و دستمزد پایین که کارگران را وادار به اشتغال مجدد می‌کند مشخص نیست بعد از سرمایه‌گذاری برای ایجاد فرصت شغلی جدید این مشاغل به بیکاران برسید چرا که احتمال دارد مشاغل توسط شاغلان تصاحب شود.

بدین ترتیب اگر فرض کنیم که تنها ۳ میلیون نفر از بیش از ۲۱میلیون شاغل در کشور چندشغله هستند این بدان معنی است که با واقعی‌سازی دستمزدها و تعیین دستمزد براساس هزینه‌های معیشت و زندگی حدود ۳ میلیون فرصت شغلی آزاد می‌شود زیرا نیروی کاری که هزینه و رفاهش از یک دستمزد تأمین شود دیگر حاضر نیست به خود سختی دهد و به مشاغل دوم و سوم روی آورد.

بدین ترتیب به نظر می‌رسد گره کور ضعف تقاضا در اقتصاد و همچنین چالش بیکاری در کشور با واقعی‌سازی دستمزد نیروی کار در کشور باز شود و میزان رضایت نیروی کار از دستمزدش نیز افزایش یابد و بدین واسطه بهره‌وری نیروی کار جهش پیدا کند.

خبر کوتاه

معاون وزیر انرژی روسیه:

۱۹/۵ درصد سهام «روس‌نفت» تا پایان امسال واگذار می‌شود

معاون وزیر انرژی روسیه گفت: در حالی شرکت روس‌نفت روسیه قرار است تا پایان امسال ۱۹/۵ درصد سهام خود را واگذار کند که چینی‌ها از مشتریان بزرگ برای سرمایه‌گذاری هستند.

به گزارش فارس به نقل از اسپوتنیک نیوز، شرکت نفتی روسیه اعلام کرده است تا پایان امسال، ۱۹/۵ درصد از سهام خود را به بخش خصوصی واگذار می‌کند. بر این اساس، الکسی تکسلر، معاون اول وزیر انرژی روسیه گفته است سرمایه‌گذاران چینی علاقه‌مند برای خرید سهام شرکت‌های بزرگ نفتی روسیه از جمله روس‌نفت هستند. معاون اول وزیر انرژی روسیه در پاسخ به اینکه آیا سرمایه‌گذاران چینی روی شرکت‌های نفتی روسیه سرمایه‌گذاری می‌کنند؟ آن را تأیید کرد.

گزارش یک

هادی غلامحسینی

گزارش «جوان» از پیامدهای طولانی‌شدن رکود در دولت یازدهم

واحدهای صنعتی در مسلخ مصادره بانک‌ها

معاون وزیر صنعت: هزارو ۹۹ واحد صنعتی به تملک بانک‌ها درآمده که بیشتر آنها متعلق به بانک ملی است

بعد از آنکه رئیس سازمان بسیج از وجود ۶ هزار واحد اقتصادی راکد در کشور خبر داد، سخنگوی دولت تعداد واحدهای تولیدی راکد را ۷ هزار معرفی کرد، در این بین معاون وزیر صنعت، از مصادره هزار و ۹۹ واحد صنعتی توسط بانک‌ها خبر داد، این در حالی است که پیش از این مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی مازندران مشکل رکود اقتصادی و ضعف تقاضا در بازار را دلیل به تعویق افتادن اقساط بانکی بنگاه‌های اقتصادی و در نهایت مصادره واحد اقتصادی توسط بانک عنوان داشته بود.

به گزارش «جوان»، به رغم اجرای سه بسته اقتصادی توسط دولت هنوز تورم دورقمی و رکود در اقتصاد وجود دارد و کارشناسان خبره اقتصادی اقتصاد ایران را همچنان در حالت رکود تورمی عنوان می‌کنند، این در حالی است که رکود اقتصادی به بهای کنترل تورم و ضعف تقاضا در اقتصاد موجب شده تا تولیدکنندگان با مشکل فروش کالا روبه‌رو باشند، در چنین حالتی به گفته وزیر کار، رفاه و تعاون حقوق برخی کارگران تا هشت ماه هم پرداخت نشده و به تعویق افتاده است و اقساط بانکی واحد اقتصادی یکی پس از دیگری به تعویق می‌افتد، در این بین بانک‌ها که عزم جدی در کنترل مطالبات غیر جاری‌شان دارند، به سرعت واحد اقتصادی را مصادره می‌کنند.

■ بازار داغ مصادره

به این ترتیب اصرار بر نگه داشتن نرخ سود در ارقام بالا و حمایت‌های زیاد ناشی از سیاست‌های اقتصادی دولت می‌رود تا واحدهای صنعتی را به مسلخ مصادره بکشاند و بانک‌ها را با مازاد دارایی‌های بیشتری مواجه کند. یک منبع آگاه در بانک پیش از این در گفت‌وگو با «جوان» از بازار داغ مصادره واحدهای اقتصادی در سراسر کشور توسط بانک‌ها خبر داده و دلیل مصادره واحدهای اقتصادی را مطالبات معوق واحد تولیدی به بانک‌ها عنوان داشته بود.

وی با بیان اینکه بانک‌ها برای آنکه مطالباتشان سوخت نشود به هیچ عنوان از مصادره وثیقه واحدهای اقتصادی بدهکار چشم‌پوشی نمی‌کنند، گفت: بانک مسئول اشتغال کشور نیست و نسبت به سهامداران و همچنین سپرده‌گذار و تعهدات و صورت‌های مالی خود مسئول است.

■ یک چهارم واحدهای تملک‌شده راکد است

در این بین، علی یزدانی معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت در جلسه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی گفت: در کشور هزار و ۹۹ واحد به تملک بانک‌ها درآمده که بیشترین تملک مربوط به بانک ملی است و از این تعداد واحد تملک شده ۲۵ درصد غیرفعال و ۷۵ درصد فعال هستند. یزدانی، با اشاره به اینکه آنچه در جامعه اشتغال و تحرک ایجاد می‌کند و منجر به بهره‌مند شدن طبقات پایین جامعه می‌شود صنایع کوچک است، اظهار کرد: تا پایان سال گذشته در کل کشور برای ۸۷ هزار و ۶۵۹ واحد پروانه بهره‌برداری صادر شده که از این تعداد ۳۷هزار و ۱۲۰ واحد در شهرک‌ها و نواحی صنعتی مستقر بودند. وی ادامه داد: از مجموع ۸۷ هزار و ۶۵۹ واحد صنعتی کشور ۷۹ هزار و ۸۳۸ واحد صنایع کوچک، ۴ هزار و ۳۵۱واحد متوسط و ۳هزار و ۴۷۰ واحد بزرگ هستند.

یزدانی گفت: همچنین از مجموع ۳۷ هزار و ۱۲۰ واحدی که در شهرک‌ها و نواحی کشور مستقرند ۳۴ هزار و ۵۲۸ واحد کوچک و ۶ هزار و ۶۱۹ واحد از آنها تعطیل هستند.

مدیرعامل سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران افزود: از مجموع هزار و ۷۲۴ واحد متوسط ۳۱۸ واحد تعطیل و از مجموع ۸۶۸ واحد بزرگ صنعتی ۹۸ واحد تعطیل است. یزدانی با بیان اینکه ۸۱ درصد واحدهای به بهره‌برداری رسیده فعال و ۱۹ درصد آنان غیرفعال هستند و ۱۸ درصد صنایع متوسط و ۱۱درصد صنایع بزرگ تعطیل مطلق هستند، اظهار کرد: در کل کشور ۹۹ هزار و ۸۴۰ طرح صنعتی در حال ساخت و ساز مجوز تأسیس گرفته‌اند که از این تعداد ۲۹ هزار و ۷۹۹ واحد در شهرک‌ها و نواحی صنعتی واقع شده‌اند. وی با بیان اینکه باید برنامه‌ریزی‌ها در راستای استقرار واحدها در شهرک‌های صنعتی باشد، اضافه کرد: در کل کشور ۹ هزارو ۳۲۵ طرح معادل ۱۰ درصد با پیشرفت فیزیکی بالای ۶۰ درصد در دست احداث هستند.

> به رغم اجرای سه بسته اقتصادی توسط دولت کارشناسان خبره اقتصادی اقتصاد ایران را همچنان در حالت رکود تورمی عنوان می‌کنند، این در حالی است که رکود اقتصادی و ضعف تقاضا در اقتصاد موجب شده تا تولیدکنندگان با مشکل فروش کالا و به تعویق افتادن اقساط بانکی روبه‌رو شوند

این مقام مسئول گفت: ۳ هزار و ۳۲۴ طرح معادل ۱۱ درصد با پیشرفت بالای ۶۰ درصد در دست احداث است که در شهرک‌ها و نواحی صنعتی کشور مستقرند.

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت با اشاره به اینکه مأموریت اصلی سازمان، توسعه صنایع کوچک و زیرساخت‌های صنعتی است، ادامه داد: ۵۶۱ شهرک، ۳۸۷ ناحیه و ۹۴۸ شهرک و ناحیه صنعتی در کشور داریم که از کل شهرک‌ها ۱۳۶ هزار هکتار زمین در اختیار داریم.

وی بیان کرد: در شهرک‌ها و نواحی صنعتی ۸۵۰ واحد صنعتی تعطیل شده بودند که این واحدها با اشتغال ۱۶ هزار و ۷۰۹نفر به چرخه تولید برگشتند که ۲۷ واحد مربوط به لرستان بوده است.

■ یک‌سوم واحدهای لرستان غیرفعال است

مدیرعامل سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران در ادامه به وضعیت واحدهای صنعتی لرستان اشاره کرد و گفت: از مجموع هزار و ۳۱۲ واحد صنعتی لرستان، ۸۹۴ واحد فعال و ۴۱۸ غیرفعال هستند. وی با بیان اینکه از مجموع ۱۲۶۰ واحد کوچک ۸۴۸ واحد فعال و ۴۱۲ واحد غیرفعال هستند، ادامه داد: از مجموع ۲۶ واحد متوسط صنعتی ۲۱ واحد فعال و پنج واحد غیرفعال و از ۲۶ واحد صنعتی بزرگ، ۲۵ واحد فعال و یک واحد غیرفعال است. یزدانی با اشاره به اینکه در لرستان ۳۱ درصد واحدهای کوچک به بهره‌برداری رسیده داخل شرکت‌های صنعتی غیرفعال هستند و این در حالی است که متوسط کشوری ۱۹ درصد است، یادآور شد: ۴۵ واحد مستقر در شهرک‌های صنعتی استان در تملک بانک‌ها هستند که از این تعداد ۱۶ واحد فعال و ۲۹ واحد غیرفعال هستند.

■ فعالیت با ظرفیت کمتر از ۵۰ درصد

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت گفت: ۴۱۰ واحد صنعتی استان با ظرفیت کمتر از ۵۰ درصد فعالیت دارند که ۵۱ واحد آنها در شهرک‌ها و نواحی مختلف مستقر هستند.

■ واحدهای صنعتی چگونه مصادره می‌شوند؟

از سوی دیگر مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی مازندران در ۱۱ خرداد ۱۳۹۴ با بیان اینکه مازندران رتبه اول کشور در مصادره شدن واحدهای تولیدی را دارد، گفته بود: ۱۳۰ واحد در استان توسط بانک‌ها مصادره شد، این در حالی است که مازندران در این زمینه رتبه اول کشور را دارد که ۱۲ درصد از واحدهای مصادره شده در کل کشور است. به گفته سیدمصطفی موسوی مازندران ۲ هزار و ۴۵۰ واحد مستقر در شهرک‌های صنعتی دارد که هزارو ۴۵۰ واحد بهره‌برداری شده و ۲۷۸ واحد آن تعطیل است.

■ بیشترین مشکل صنعتگران بانک‌ها هستند

موسوی با انتقاد از سیستم بانکی، یادآور شده بود که بانک قانون را نقض می‌کند و با استفاده از ماده ۱۱ و با اهرم قرار دادن اقساط معوقه، قرارداد جدید با نرخ سود بالاتر می‌بندند که قطعاً سوء استفاده و نقض قانون است. مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی مازندران با اشاره به اینکه مشکل بازار و فروش در واحدهای صنعتی جدی است، خاطرنشان کرده بود: رکود اقتصادی و آشنا نبودن مدیران و مالکان به بازار فروش و مهارت بازاریابی به تولید ملی ضربه زد. اولین بار در سال ۹۴ سردار محمدرضا نقدی رئیس سازمان بسیج مستضعفان از تعطیل بودن ۶ هزار بنگاه اقتصادی در کشور خبر داد و در پی آن سخنگوی دولت از راکد بودن ۷هزار واحد تولدی در کشور خبر داد و حالا گویا واحدهای اقتصادی راکد و فعال توسط بانک‌ها در حال مصادره شدن هستند که دلیل این امر ضعف تقاضا در اقتصاد، نرخ سود بالای تسهیلات، رکود اقتصادی در اقتصاد می‌باشد.

گردشگری

روزنامه ترکیه‌ای خبر داد

کاهش شدید درآمد گردشگری ترکیه در ۲۰۱۶

در سه ماهه نخست سال جاری بخش گردشگری ترکیه نسبت به مدت مشابه سال ۲۰۱۵، کاهش درآمد قابل توجه ۱۶/۵ درصدی را تجربه کرد.

به گزارش فارس، به نقل از حریت، بخش گردشگری ترکیه در سه ماهه نخست سال جاری کاهش ۱۶/۵ درصدی درآمد را نسبت به مدت مشابه سال گذشته تجربه کرده است. کاهش شدید گردشگران روس که به ترکیه سفر کرده‌اند، در کنار افزایش بحران امنیتی در ترکیه و بمبگذاری در این کشور به شدت بخش گردشگری این کشور را آسیب‌پذیر کرده است.

بنا به اعلام مرکز آمار ترکیه، درآمد این کشور در سه ماه نخست سال جاری از گردشگری حدود ۴میلیارد دلار بوده است. ۷۱/۳ درصد از این درآمد حضور گردشگران خارجی و ۲۸ درصد از این درآمد نیز از گردشگران ترک به دست آمده است.

از سوی دیگر درآمد ترکیه از بخش گردشگری در سال ۲۰۱۵ نسبت به سال ۲۰۱۴، ۸/۳ درصد کاهش داشته است. بنا به اعلام مقامات رسمی، تعداد گردشگران آلمانی که به ترکیه سفر کرده‌اند نسبت به مدت مشابه سال گذشته، ۱۷درصد کاهش داشته است. تعداد گردشگران روس که به ترکیه سفر کرده‌اند نسبت به سال گذشته ۵۹درصد کاهش یافته و ژاپنی‌ها نیز ۴۸درصد کمتر به ترکیه سفر کرده‌اند. بنا به اعلام انجمن هتلداران ترکیه تعداد گردشگران اروپایی به خصوص آلمانی که به این کشور سفر کرده‌اند، به شدت کاهش یافته و تعداد قابل توجهی از رزروهای انجام شده نیز لغو شدند. بنا به اعلام این انجمن ۴۰ درصد از هتل‌های رزرو شده از سوی گردشگران آلمانی تاکنون لغو شده است.

خبر

دلیل افزایش ناگهانی قیمت طلا

رئیس اتحادیه طلا و جواهر افزایش قیمت طلا و سکه را ناشی از افزایش قیمت جهانی عنوان و تأکید کرد که این موضوع مربوط به مسائل داخلی یا حباب در بازار نیست.

محمد کشتی‌آرای در گفت‌وگو با ایسنا، دلیل افزایش ناگهانی قیمت سکه را تصمیمات بانک مرکزی ژاپن در مورد مسائل مالی عنوان و اظهار کرد: این تصمیمات منجر به افزایش ۲ درصدی ارزش ین شده و همین موضوع منجر به کاهش ارزش دلار و در نهایت بالا رفتن قیمت طلا و سکه شد. وی ادامه داد: افزایش ۲ درصدی ارزش ین باعث کاهش ارزش دلار شده و از طرف دیگر قیمت جهانی طلا نیز حدود ۵ درصد افزایش یافت. کشتی آرای در عین حال بیان کرد: در بازار داخلی نیز کاهش ارزش دلار باعث افزایش ۲/۸درصدی قیمت طلا و سکه شد. رئیس اتحادیه طلا و جواهر همچنین اظهار کرد: همه این عوامل باعث شد قیمت سکه در طول هفته گذشته ۲۵ هزار تومان افزایش یابد که این قیمت‌ها تا فردا ظهر که بازارهای جهانی گشایش می‌یابد، ادامه خواهد داشت.

وی کاهش قیمت سهام در آسیا را از دیگر عواملی عنوان کرد که باعث افزایش تقاضای خرید طلا و به دنبال آن بالا رفتن قیمت طلا در بازارهای جهانی و داخلی شد. کشتی آرای در پایان خاطرنشان کرد: همپای افزایش قیمت طلا شاهد افزایش قیمت پلاتین و نقره در بازار داخلی هستیم.

دستور ویژه رئیس سازمان بازرسی برای بررسی واردات تجهیزات نیروگاهی از چین

رئیس سازمان بازرسی کل کشور در حالی دستور داد تا بررسی واردات تجهیزات نیروگاهی از چین بررسی و نتیجه گزارش را به اطلاع او برسانند که حدود دو هفته پیش گزارشی از واردات پمپ توسط برخی شرکت‌های زیرمجموعه وزارت نیرو در خبرگزاری فارس منتشر شده بود.

به گزارش فارس به نقل از روابط عمومی سازمان بازرسی کل کشور، ناصر سراج به شکربیگی معاون نظارت و بازرسی امور تولیدی سازمان بازرسی کل کشور مأموریت ویژه داد تا در راستای اجرای سیاست‌های ابلاغی اقتصاد مقاومتی، واردات توربین و تجهیزات نیروگاهی دست دوم و نوی چینی را بررسی کند و نتیجه را گزارش دهد. به گزارش فارس، ورود سازمان بازرسی در حالی صورت می‌گیرد که خبرگزاری فارس چندی پیش گزارشی مبنی بر ورود پمپ به کشور توسط شرکت‌های زیرمجموعه وزارت نیرو منتشر کرده بود.

پیتر مارکوس تحلیل‌گر برجسته فولاد جهان:

شرکت فولاد مبارکه اصفهان ستاره نو ظهور فولاد جهان

پیتر مارکوس یکی از بزرگترین کارشناسان و تحلیلگران صنعت فولاد جهان پس از بازدید سال گذشته از شرکت‌های بزرگ فولادسازی و سنگ‌آهنی ایران در گزارش تفضیلی در یکی از بزرگترین انجمن‌های فولادی جهان (World Steel Dynamics) نظرها و تحلیل‌های خود را از صنعت فولاد ایران منتشر نمود که در ادامه بخش‌های مهم این گزارش را مرور می‌کنیم.

مارکوس، در تحلیل صنعت فولاد ایران چنین می‌نویسد: « ایران ستاره پر فروغ بازارهای فولاد جهان بشمار می‌آید و در این میان فولاد مبارکه اصفهان بزرگترین فولاد ساز ایران و درخشان‌ترین ستاره در حال ظهور می‌باشد.»

وی در گزارش اخیر خود در خصوص فولاد مبارکه اصفهان چنین اظهار داشت: شرکت فولاد مبارکه، بزرگترین فولادساز ایران که ۶۰ درصد از سهم ورق‌های فولادی و محصولات فرعی آن را در اختیار دارد، درخشان‌ترین ستاره در حال ظهور محسوب خواهد شد. این شرکت، در کنار تولیدات کم‌هزینه‌ای از جمله تولید فولاد نورد شده با هزینه کمتر از ۳۰۰ دلار در هر تن تولید، شرایط آن را فراهم کرده تا ظرفیتش را با سرمایه‌گذاری‌های کم‌هزینه افزایش دهد. از طرفی به دنبال آن است که جایگاه قدرتمند کنونی خود را در بازار داخلی بهبود بخشد، در این میان، گروه مدیریتی با صلاحیت و داشتن یک مدیرعامل دوراندیش هم مسیر آسانتری را برای آن ترسیم میکند.

این گزارش حاکی است مارکوس، براساس اطلاعاتی که در سفر خود به ایران کسب نمود، اذعان داشت: باید با قاطعیت بگوییم که صنعت فولادسازی ایران در دهه آینده یکی از «ستاره‌های درحال ظهور» جهان خواهد بود؛ آن هم در حالی که بحران اقتصادی وجود دارد و در مقابل، بسیاری از فولادسازان جهان مانند چین افول خواهند کرد.

وی یادآور شد: تقویت ریال در برابر دلار، هزینه بالای تأمین مالی، کمک نکردن مستقیم دولت، کمبود آب، اتمام ذخایر سنگ‌آهن روباز و حرکت به سمت معادن زیرزمینی، کمبود خطوط ریلی، بهره‌وری پایین منابع انسانی و ... در آینده فشار هزینه‌ای زیادی به فولادسازان ایران وارد میکند، بنابراین در دهه آینده، فولادسازان ایرانی با مشکلات متعددی روبرو خواهند شد. پیتر مارکوس خاطر نشان کرد: با وجود تمام این مشکلات، رفع تحریم‌ها و دستیابی اقتصاد ایران به بازار کشورهای خارجی روزنه‌های امیدی را برای صنعت فولاد ایجاد کرده است. با این شرایط، مخاطرات و مشکلات فولاد ایران کمتر از بسیاری از رقبای خارجی خواهد بود.

کارشناس و تحلیلگر بزرگ صنعت فولاد جهان گفت: در کنار رفع تحریم‌ها و بهبود شرایط، عوامل دیگری هم وجود دارند که فرصتی برای موفقیت صنعت فولاد ایران فراهم می‌کنند. چشم انداز تقاضا برای فولاد مساعد است، زیرا دسترسی به انرژی ارزان‌قیمت (چه نفت و گاز و چه برق) از مزایای صنعت فولاد می‌باشد ضمن اینکه هزینه استخراج سنگ‌آهن از معادن ایران هم به‌طور نسبی پایین است و موقعیت جغرافیایی خوبی را برای صادرات دارد.

ایشان با اشاره به ظرفیت خوبی که برای گسترش کارخانه‌های استفاده کننده از روش احیای مستقیم وجود دارد و همچنین حمایت دولت از این صنعت با وضع تعرفه‌های وارداتی نسبتاً مناسب و موانعی برای ورود بی رویه فولادهای رقیب به کشور را از دیگر مزایای این صنعت در ایران نام برد.

وی در گزارش تحلیلی خود، راهکارهایی برای فولادسازهای ایرانی مطرح نمود و گفت: حاشیه سود (قبل از کسر مالیات و استهلاک) فولاد مبارکه به دلیل افت قیمت و تقاضا از ۳۰ درصد به ۵ درصد کاهش یافته است. با توجه به این کاهش سودآوری و کمک نکردن مستقیم دولت، واضح است که شرکت‌های فولادی و سنگ‌آهنی ایران، به ویژه فولاد مبارکه نیاز دارند تا سرمایه‌ها و وام‌های خارجی بیشتری برای تقویت دارایی‌های ثابت خود جذب کنند. یکی از بهترین کارهایی که این شرکت‌ها می‌توانند برای رهایی از بحران و مشکلات پیش رو انجام دهند، ایجاد همکاری‌های استراتژیک با فولادسازهای غیرایرانی است. چنین کاری به ویژه از آن جهت اهمیت می‌یابد و دستاوردهای زیادی نصیب بخش صنعت ایرانی می‌کند که دهه گذشته، زمان تحول فناورانه فولادسازی‌های جهان بوده و ایران به‌دلیل تحریم‌های اقتصادی از این بهبودها بی‌نصیب مانده است.

پیتر مارکوس در ادامه گزارش خود تصریح می‌نماید که شرکت‌های فولادی ایران در صورتی که تصمیم بگیرند از وام‌ها و سرمایه‌های خارجی استفاده کنند، می‌توانند در مقابل پرداخت ۲۰ درصد بهره به بانک‌های داخلی (که به‌تازگی از ۲۷ درصد کاهش یافته است)، بین ۵ تا ۱۰ درصد بهره سالانه پرداخت کنند. این اتفاق، در حالی که باعث کاهش قابل توجه هزینه‌های سرمایه‌گذاری آنها خواهد شد، این خطر را هم افزایش میدهد که با نزول یکباره و احتمالی ارزش ریال، بازپرداخت وامها با مشکل برخورد کنند. البته به همین دلیل است که در حال حاضر، هنوز هم ایران را در زمره کشورهای با ریسک بالا برای فعالیت اقتصادی طبقه‌بندی میکنند.

ایشان در ادامه تحلیلشان از بازار صنعت فولاد ایران یادآور شد: در حال حاضر، ساخت وسازهای ایران در رکود قرار دارند که دلیل اصلی آن سقوط قیمت نفت است. برای خروج از این شرایط، نیاز است که هزینه‌های سرمایه‌گذاری در اقتصاد کشور افزایش یابد. در هر صورت و تا زمانی که چنین اتفاقی نیفتد، کاهش سودآوری فولادسازهای مختلف ایرانی، جای تعجب ندارد.

وی با اشاره به چشم انداز و اهداف فولاد ایران تا سال ۱۴۰۴ گفت: بسیاری از فعالان فولاد ایران معتقدند که ایران به چشمانداز ۱۴۰۴ش یا ۲۰۲۵م خود دست پیدا خواهد کرد. براساس این چشم‌انداز و هدف تعیین شده، تولید فولاد ایران از ۱۶میلیون تن کنونی باید به ۵۵ میلیون تن برسد که ۱۸میلیون تن از آنها قرار است صادر شود. با این حال، بازار صادراتی محصولات فولادی بسیار «رقابتی» است و کار نفوذ به این بازار، چندان ساده نیست. به عبارت دیگر، با توجه به وضعیت بازار جهانی، شرکتهای ایرانی نخواهند توانست با این سرعت صادرات خود را افزایش دهند. از طرفی برنامه افزایش ظرفیت فولاد به ۵۵ میلیون تن منطقی نیست و لازمه آن رشد ۱۳/۱ درصدی تولید آن است. این در حالی است که بالاترین ارقام رشد تولید فولاد دنیا تاکنون مربوط به هند با رقم ۶/۸ درصد است و برای ایران به نظر میرسد ظرفیت چشم‌انداز ۳۶ میلیون تن معقول‌تر باشد.